

บทที่ 1

บทนำ

แนว เหตุผลและทฤษฎีสำคัญ

ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (ศรียา-ประภัสสร 2519: 2) ในแง่ การศึกษาภาษาจัดเป็นวิชาทักษะอันเป็นพื้นฐานนำไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ผู้ที่มีความ สามารถหรือทักษะทางภาษาดี จะสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ดี (จารุณี โฆศสมัย 2526: 1) ทั้งนี้ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จึงได้กำหนดเป้าหมายของ การเรียนการสอนภาษาไทยไว้ว่า ให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ สื่อความคิด ความเข้าใจ แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อันจะนำไปสู่ชีวิตที่ผาสุกในสังคมทามระบอบประชาธิปไตย (กระทรวงศึกษาธิการ 2520: 1) และเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การจัดกระบวนการเรียน การสอน จึงจำเป็นต้องเน้นทักษะที่สำคัญ 4 ประการคือ การฟัง การพูด การอ่านและ การเขียน

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทักษะ อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ทักษะการอ่านเป็น ทักษะที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง (ชุกิมา สัจจามันท์ 2523: 52) เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือ ที่ดีที่สุด และสะดวกที่สุดในการแสวงหาความรู้ วิทยาการ ตลอดจนแนวความคิดต่าง ๆ ในขณะที่วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้สภาพสังคมเปลี่ยนแปลง ไปอย่างมากมาขานั้น มนุษย์จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อ เหตุการณ์ ข่าวสาร และสภาพที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่าน เพราะหนังสือ เป็นส่วนหนึ่งของระบบสื่อสารมวลชนที่มีคุณค่ามหาศาลในการที่จะช่วยให้มนุษย์เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ตลอดจนสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพ

ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยอย่างมีประสิทธิภาพ (ประเทิน มหาจันทร์ 2523: 1) และหนังสือยังเป็นที่รวมแห่งความรู้ความเพลิกเพลิน เป็นชุมชนที่ไม่มีใครหวงห้าม นับเป็นชุมชนที่อันประเสริฐ ซึ่งเราอาจซุกเอามาเป็นประโยชน์ได้โดยเสียแรงและค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด (เปลื้อง ณ นคร 2520: 17) นอกจากหนังสือแล้วยังมีแผ่นป้ายโฆษณา คำชี้แจง รวมทั้งสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งก็ท้องอาศัยทักษะการอ่านจึงจะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ทั้งนี้ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูงย่อมมีโอกาสที่จะใช้ความสามารถนั้น หาประโยชน์ในกิจการแสวงหาความรู้ ความเพลิกเพลินให้แก่ตนได้เป็นอันมาก (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ 2521: 21) และยังสามารถใช้การอ่านค้นหาความรู้ เพื่อสร้างความก้าวหน้าในอาชีพการงาน (Simpson 1951: 5) รวมทั้งทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งในกิจการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศ (ชุกีมา สัจจามันท์ 2523: 58) ในขณะที่ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ จะถูกจำกัดความเจริญก้าวหน้าในชีวิตของตนเอง และไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของสังคมไทยอย่างเต็มที่ เป็นการพลาดโอกาสและเสียเปรียบอย่างน่าเสียดาย

ในกิจการเรียนของนักเรียน จะเห็นได้ว่า กิจกรรมทุกอย่างของนักเรียนประมาณร้อยละ 80-90 ท้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ (Strang 1940: 11) ทั้งนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าการอ่านเป็นหัวใจของกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนของนักเรียน เพราะไม่ว่านักเรียนจะเรียนวิชาใด ก็จะต้องอาศัยทักษะการอ่านเข้าช่วย ซึ่งถ้าผู้เรียนมีทักษะในการอ่านเป็นอย่างดีแล้ว การเรียนวิชาอื่น ๆ ย่อมจะบังเกิดผลอย่างรวดเร็ว (อุบล เรียงสุวรรณ 2509: 31) และเมื่อพ้นวัยเรียน การอ่านก็ได้เข้ามามีส่วนในการประกอบอาชีพพวกบางน้อยบางตามลักษณะของงานที่ทำ (มานิต บุญประเสริฐ 2526: 9) ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการอ่านมิได้มีความสำคัญต่อนักเรียนหรือผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันเท่านั้น บุคคลทั่วไปก็สามารถแสวงหาความรู้ได้จากการอ่านด้วย จึงนับได้ว่า การอ่านเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ ทั้งในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนและเมื่อจบการศึกษาออกไปแล้ว

การอ่านที่มีประสิทธิภาพมิได้หมายถึงการออกเสียงตามตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ในรูปของคำหรือข้อความเท่านั้น แต่การอ่านเป็นกระบวนการรับรู้ความหมาย กู้คมน (Goodman) กล่าวว่า การอ่านเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดและภาษา (Goodman

1979: 151) การที่จะได้ประโยชน์จากการอ่านอย่างแท้จริงนั้น ผู้อ่านต้องมีความซามซึ่งในการอ่าน และการที่จะเกิดความซามซึ่งนั้น ต้องอาศัยความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านด้วย (Smith 1960: 1089 อ้างถึงใน สมพิศ ชิงชมแก้ว 2515: 9) นอกจากนี้ ทิงเกอร์ (Tinker) ยังได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านไว้ว่า เด็กที่อ่านได้คือไม่ใช่อ่านได้ถูกต้อง หรืออ่านได้รวดเร็วเท่านั้น แต่จะต้องประกอบด้วยความเข้าใจ และสามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ (Tinker 1968: 4) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความเข้าใจนั้นเป็นจุดหมายปลายทางของการอ่านทุกชนิด แม้จะมีผู้เชี่ยวชาญการอ่านให้นิยาม "การอ่าน" ไว้ต่าง ๆ กัน แต่ก็เน้นสิ่งเดียวกันคือ "ความเข้าใจ" (ศิริวิทย์ นิละคุปต์ 2526: 15) กล่าวคือ ถ้าผู้อ่าน อ่านเรื่องราวต่าง ๆ อย่าง เข้าใจจะทำให้ประสบผลสำเร็จในการอ่าน เพราะความเข้าใจทำให้รวบรวมความคิดในสิ่งที่อ่านได้ ออกโต (Otto) กล่าวว่า ผู้อ่านที่เข้าใจจะสามารถค้นหาคำตอบได้ แม้ว่าคำตอบนั้นจะไม่ปรากฏอยู่อย่างชัดเจนในเนื้อหาที่อ่านก็ตาม และยังไปกว่านั้น ผู้อ่านยังสามารถแก้ปัญหาหรือให้ความคิดเห็นในปัญหา ซึ่งปรากฏอยู่ในเนื้อหาที่อ่านนั้นได้ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้อ่าน (Otto 1979: 158) ฉะนั้น การสอนอ่านจึงควรให้ความสำคัญแก่การส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านให้มาก (Tinker 1968: 15)

แม้ทุกคนจะตระหนักถึงความสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน ทั้งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เป้าหมายหลักของการสอนอ่านทุกระดับคือ การสอนให้ผู้อ่านสามารถคิดและสนองตอบต่อสิ่งที่ตนอ่านได้ การอ่านไม่ได้นั้นหมายถึง การที่ผู้อ่านออกเสียงคำได้เท่านั้น ยังต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่ตนอ่านอีกด้วย (ศิริวิทย์ นิละคุปต์ 2526: 15) ปัญหาที่สำคัญของการสอนอ่าน ก็คือ นักเรียนขาดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน หรือเข้าใจได้ช้า จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ถึงผลของการศึกษาสภาพของการรู้หนังสือของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผู้ที่จบชั้น ป.4 ไปแล้ว ร้อยละ 67 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ความสามารถในการอ่านเขียน และทำเลข ในระดับที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และในจำนวนวิชาเหล่านั้น วิชาที่นักเรียนทำคะแนนได้น้อยที่สุดคือ อ่านเอาเรื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ 2523: 2) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยประสิทธิภาพประถมศึกษา เรื่อง จุดอ่อนด้านทักษะ

เบื้องตันทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาใน พ.ศ. 2516 ว่า

ก้านการอ่านเอาเรื่อง นักเรียนส่วนมากยังไม่สามารถตอบคำถามประเภทที่วัดความคิดใคร่ หรืออีกนัยหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า นักเรียนส่วนมาก อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วไม่เข้าใจ หรือยังจับใจความไม่ไค และในคานคำศัพท์ นักเรียนส่วนมากยังไม่รู้ความหมายของคำแมจะเป็นคำศัพท์ธรรมดา

(สำนักรงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519: 22)

เป็นที่ทราบกันค้อยู่แล้วว่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนอกจากจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางคานสติปัญญาแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับลักษณะและภูมิหลังอื่น ๆ ค้วย คึงผลการวิจัยของ วัฒนา พุ่มเล็ก พบว่ นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงจะมีองค์ประกอบทางคานสุขภาพ ความรักของครอบครัว ความสัมพันธ์กับพี่น้อง ความเป็นอยู่ของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา และฐานะทางบ้าน อยู่ในระดับคักว่ นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนคักว่ (วัฒนา พุ่มเล็ก 2513: 68-71) และจากโครงการวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพของการประถมศึกษา ของสำนักรงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ศึกษาเกี่ยวกับ อิทธิพลของตัวแปรที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนทั้งทางคานวิชาการและไม่ใช่วิชาการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่ องค์ประกอบทางคานเศรษฐกิจสังคม องค์ประกอบทางคานตัวนักเรียนและโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก (สำนักรนายกรัฐมนตรี 2526: 174-187)

การ เรียนรู้ของ เด็กนั้นจะคองถึงพร้อมควยของ องค์ประกอบนานาประการ แต่เห็นอื่นไค ความเข้าใจในการอ่าน คักเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด จากความเชื่อกังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้น ป.6 ซึ่งมีลักษณะและภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยคึงความคาคหวังไว้ว่ ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการสอนของครู และพัฒนาการอ่านของเด็กให้ไคผลคียิ่งขึ้น โดยเฉพาะเด็ก ป.6 ซึ่งถือว่เป็นชั้นสุดท้ายของการเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งเด็กในระดับชั้นนี้ ควรจะได้มีความสามารถในการทำความเข้าใจ คอสิ่งทีอ่านได้เป็นอย่งคักแล้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามลักษณะและภูมิภาค อันได้แก่ เพศ อายุ ทักษะการอ่านภาษาไทย สถิติการขาดเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และการใช้สื่อมวลชนของครอบครัว

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษารายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในเรื่องอิทธิพลของตัวแปรที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบทางบ้าน เศรษฐกิจสังคม องค์ประกอบทางบ้าน ตัวนักเรียน และโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก (สำนักนายกรัฐมนตรปี 2526: 174-187)

ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อว่า เมื่อจำแนกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตาม เพศ อายุ ทักษะการอ่านภาษาไทย สถิติการขาดเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และการใช้สื่อมวลชนของครอบครัวแล้ว ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก็จะแตกต่างกันด้วย ดังนี้

1. เพศ จากการวิจัยของ คลาร์ก (Clark) ซึ่งศึกษาถึงความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเพศ พบว่า นักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องการใช้ภาษาและการสะกดตัวสูงกว่านักเรียนชาย (Willes W. Clark 1961: 205) ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพศหญิง จะมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่าเพศชาย

2. อายุ จากรายงานการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลขององค์ประกอบทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น

ประณมปีที่ 3 ปีการศึกษา 2516 ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีอายุมาก จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนน้อยกว่านักเรียนพวกอื่น (สำนักนายกรัฐมนตรปี 2519: 45) ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีอายุน้อยจะมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่มีอายุมาก

3. ทักษะการทักท้วงวิชาภาษาไทย ทิงเคอร์ (Tinker) ได้กล่าวไว้ว่า การที่เด็กมีทักษะการทักท้วงที่โรงเรียน ครู เพื่อนนักเรียนและการอ่าน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทักษะการทักท้วงการเรียนและการอ่านจะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในการเรียน ส่วนทักษะที่ไม่ดีจะขัดขวางกันข้ามคือ จะทำให้การเรียนล้มเหลวได้ (Tinker 1968: 36) ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีทักษะการทักท้วงวิชาภาษาไทยจะมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่มีทักษะการทักท้วงวิชาภาษาไทย

4. สถิติการขาดเรียน จากรายงานการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลขององค์ประกอบทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผลว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ได้แก่ การขาดเรียนของนักเรียน (สำนักนายกรัฐมนตรปี 2519: 1-12) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรพรรณ วีระกะลีส ซึ่งพบว่า สถิติการมาเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน (อรพรรณ วีระกะลีส 2523: 82-83) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสถิติการขาดเรียนน้อยจะมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่มีสถิติการขาดเรียนมากและปานกลาง

5. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จากการศึกษาของ วัฒนา พุ่มเล็ก เกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ พบว่า บิดามารดาของนักเรียนที่ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนท่ามีแนวโน้มที่จะมีการศึกษาค่ากว่ามีความารคาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (วิชา พุ่มเล็ก 2513: 68-71) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

:นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผู้ปกครองซึ่งมีระดับการศึกษาสูง จะมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองซึ่งมีระดับการศึกษาต่ำ

6. การใช้สื่อมวลชนของครอบครัว อรรถพรณ วีระกะลีส โคศึกษองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ การดูโทรทัศน์และการฟังวิทยุ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน (อรรถพรณ วีระกะลีส 2523: 82-83) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คอสเตอร์ (Coster) ซึ่งปรากฏว่า ความสนใจในการอ่านหนังสือ เช่น หนังสือพิมพ์ หรือวารสาร ของสมาชิกหรือบุคคลในครอบครัวของนักเรียน มีผลทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียนควย (Coster 1959: 50-62) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

:นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการใช้สื่อมวลชนของครอบครัวมาก จะมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่มีการใช้สื่อมวลชนของครอบครัวน้อย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งคัดเลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น(Multi-Stage Sampling) จำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวม 621 คน

2. ตัวแปรที่จะศึกษาในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

ก. ตัวแปรอิสระ(Independent Variable) คือตัวแปรซึ่งคัดเลือกมาจากลักษณะและภูมิหลัง ของนักเรียน จำนวนออกเป็นตัวแปรย่อย ๆ ดังนี้

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) ทักษะการอ่านภาษาไทย
- 4) สถิติการขาดเรียน
- 5) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
- 6) การใช้สื่อมวลชนของครอบครัว

ข. ตัวแปรตาม(Dependent Variable) คือคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ซึ่งวัดได้จากคะแนนในการทำแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะลักษณะและภูมิหลังที่เกี่ยวกับ เพศ อายุ ทักษะการอ่านภาษาไทย สถิติการขาดเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และการใช้สื่อมวลชนของครอบครัวเท่านั้น แม้ว่าการสอนของครู จะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนก็ตาม ผู้วิจัยจะไม่มุ่งศึกษาในเรื่องนี้

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เชื่อมั่นได้ว่า สามารถวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและภูมิหลังของนักเรียนได้ ความถูกต้องประสงคที่วางไว้
2. ในการทบทวนแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและภูมิหลังของนักเรียน ผู้วิจัยถือว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สามารถให้คำตอบที่เชื่อถือได้
3. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ได้เต็มตามที่ตามความสามารถของแต่ละคน
4. ผู้วิจัยถือว่าเวลาในการทดสอบ ไม่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน

ข้อจำกัดของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น

(Multi-Stage Sampling) โดยใช้ขนาดและกลุ่มโรงเรียนเป็นเกณฑ์ เมื่อนำกลุ่มตัวอย่างมาจำแนกตามตัวแปรที่ต้องการจะศึกษาจึงทำให้การกระจายของข้อมูลในแต่ละตัวแปรร้อยไม่อยู่ในอัตราส่วนที่พอเหมาะกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย หมายถึง ความสามารถในการแปลความตีความ ขยายความ และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยถือเอาคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ลักษณะและภูมิหลัง

ลักษณะ หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนแตกต่างกัน ได้แก่ เพศและอายุ

เพศ หมายถึง เพศชายหรือหญิง

อายุ หมายถึง อายุปัจจุบันของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 10 ปี - 11 ปี 5 เดือน

กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 11 ปี 6 เดือน - 13 ปี 5 เดือน

กลุ่มที่ 3 อายุมากกว่า 13 ปี 6 เดือนขึ้นไป

ภูมิหลัง หมายถึง สิ่งที่มีอยู่แล้ว ซึ่งแสดงถึงความเป็นมาของนักเรียน ได้แก่ ทักษะการอ่านภาษาไทย สถิติการขาดเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และการใช้สื่อมวลชนของครอบครัว

ทักษะการอ่านภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกลุ่มทักษะภาษาไทย ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามทักษะการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาไทย เป็นกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากการตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ตั้งแต่ 0-2

กลุ่มที่มีทัศนคติค่อนข้างดีต่อวิชาภาษาไทย เป็นกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากการตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ตั้งแต่ 2.1-3

กลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย เป็นกลุ่มที่ไ้คะแนนเฉลี่ยจากการ
ตอบแบบสอบถามทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ตั้งแต่ 3.1-4

สถิติการขาดเรียน หมายถึง จำนวนวันที่นักเรียนขาดเรียนในภาคต้น ปีการ
ศึกษา 2528 ได้จากการบันทึกการมาเรียนของครูประจำชั้นของนักเรียนที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ขาดเรียนมาก คือ กลุ่มที่ขาดเรียนตั้งแต่ 11 วันขึ้นไป

กลุ่มที่ขาดเรียนปานกลาง คือ กลุ่มที่ขาดเรียนระหว่าง 5-10 วัน

กลุ่มที่ขาดเรียนน้อย คือ กลุ่มที่ขาดเรียนไม่เกิน 4 วัน

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง การศึกษาชั้นสูงสุดของผู้ปกครองของ
นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 5 ระดับคือ

จบชั้นประถมศึกษา หรือเทียบเท่า

จบชั้นมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า

จบการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า

จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป

การใช้สื่อมวลชนของครอบครัว แบ่งเป็น 3 ระดับคือ

ใช้สื่อมวลชนมาก หมายถึง การอ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสาร ฟังวิทยุ
และคูโทรทัศน์

ใช้สื่อมวลชนปานกลาง หมายถึง การอ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสาร
หรือฟังวิทยุ หรือคูโทรทัศน์ ใดๆ
อย่างหนึ่งหรือสองอย่าง

ไม่ใช้สื่อมวลชน หมายถึง การไม่ได้อ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสาร และ
ไม่ฟังวิทยุหรือไม่คูโทรทัศน์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่มีลักษณะและภูมิหลังต่างกัน จากหนังสือ เอกสาร วารสาร บทความ และ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะและภูมิหลังของนักเรียน อันได้แก่ เพศ อายุ ทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย สถิติการขาดเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และ การใช้สื่อมวลชนของครอบครัว และสร้างแบบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย โดย กำหนดข้อความที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้นักเรียนอ่าน แล้วตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
3. นำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องในด้านการใช้ภาษา การสื่อความหมาย และความครอบคลุมเนื้อหา แล้วพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับชั่วคราวสำหรับไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสามเสน จำนวน 60 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาอ่านาจ จำแนก และความยากง่าย แล้วพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับชั่วคราวครั้งที่สอง สำหรับไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดปิ่นนาถ จำนวน 60 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแล้วจึงนำมาปรับปรุงเป็นฉบับ สมบูรณ์
4. นำแบบทดสอบและแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชายและหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 18 โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวม 621 คน
5. นำข้อมูลที่ไ้มาวิเคราะห์ โดยทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปร 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปรที่มี มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) แล้วใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Test for all possible comparison) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ในกรณีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของ SPSS (Statistical Package for the Social Science)

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบลักษณะและภูมิหลังที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสามารถนำไปประกอบในการพิจารณาส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะทางด้านการอ่านให้โดดเด่นยิ่งขึ้น
2. ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย